

YÖNETMELİK

Ticaret Bakanlığından:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE BÜYÜK BRİTANYA VE KUZAY İRLANDA
BİRLEŞİK KRALLIĞI ARASINDA SERBEST TİCARET ANLAŞMASI
KAPSAMI TİCARETTE EŞYANIN TERCİHLİ MENŞEİNİN
TESPİTİ HAKKINDA YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; 29/12/2020 tarihinde imzalanan ve 13.3 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca 1/1/2021 tarihinden itibaren her iki taraf için uygulanmaya başlanan Türkiye Cumhuriyeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının eki “Menşe Kuralları ve Menşe İşlemlerine İlişkin Protokol”ün uygulanmasına dair usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 448 inci maddesi ile 1 inci maddede belirtilen Protokol’e dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Anlaşma: Türkiye Cumhuriyeti (bundan sonra Türkiye olarak anılacaktır) ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı (bundan sonra İngiltere olarak anılacaktır) arasındaki Anlaşmayı,
- b) Armonize Sistem: 10/11/1988 tarihli ve 3501 sayılı Kanunla katılmamız uygun bulunan Uyum Sağlanmış (Armonize) Mal Tanımı ve Kodlama Sistemi Hakkında Uluslararası Sözleşmede belirtilen şekilde ve Sözleşmenin ekinde yer alan pozisyonları, alt pozisyonları ve bunlara ait sayısal kodları, Bölüm, Fasil ve Alt Pozisyon Notlarını ve Armonize Sistemin yorumu ile ilgili Genel Kuralları kapsayan Nomanklatürü,
- c) Avrupa Birliği: 28/9/2006 tarihli ve 26303 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 23/8/2006 tarihli ve 2006/10895 sayılı Kararnamenin eki “Türkiye ile Avrupa Topluluğu Arasında Oluşturulan Gümrük Birliği’nin Uygulanmasına İlişkin Esaslar Hakkında Karar”ın 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan üye ülkeleri,
- ç) Aynı eşya: Bu eşyanın menşesinin bu Yönetmelik kapsamında belirlemesiyle ilişkili olmayan görünüşteki küçük farklılıklardan bağımsız olarak, fiziksel özellikleri, kalitesi ve tanınırlığı da dâhil olmak üzere her bakımdan aynı olan eşyayı,
- d) Aynı ve birbirleri yerine geçebilen girdi veya aynı ve birbirleri yerine geçebilen ürün: Aynı tür ve ticari kalitede, aynı teknik ve fiziksel özelliklere sahip ve birbirinden ayırt edilemeyen girdi veya ürünü,
- e) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,
- f) Eşya: Hem girdi hem de ürünü,
- g) Fabrika çıkış fiyatı: Ürün için, nihai işçilik veya işlemin gerçekleştirilmesini üstlenen ilgili Taraf ülkedeki imalatçıya, kullanılan bütün girdilerin kıymetinin ve eşyanın üretimiyle ilgili diğer tüm maliyetlerin dâhil edilmesi ve elde edilmiş ürünün ihracı halinde geri ödenmiş veya ödenecek olan her tür yurt içi verginin düşülmesi suretiyle, ürün için fabrika çıkışı itibarıyla ödenen fiyatı; son işçilik veya işlemin tasheron olarak bir imalatçıya verilmiş olduğu hallerde “imalatçı” terimi tasheron işi veren ticari kuruluşu (ödenen gerçek fiyatın, ürünün imalatıyla ilgili olarak İngiltere veya Türkiye’de gerçekleşen tüm maliyetleri yansıtmaması halinde fabrika çıkış fiyatı, tüm bu maliyetlerin toplam tutarından, elde edilmiş ürünün ihracı halinde geri ödenmiş veya ödenecek olan her tür yurt içi verginin düşülmesi suretiyle elde edilir),
- ğ) Fasıllar, pozisyonlar ve alt pozisyonlar: Gümrük İşbirliği Konseyinin 26/6/2004 tarihli Tavsiye Kararı uyarınca gerçekleştirilen değişiklikler de dâhil Armonize Mal Tanım ve Kodlama Sistemi’ni (“Armonize Sistem”) oluşturan nomanklatürde kullanılan fasıllar, pozisyonlar ve alt pozisyonları (dört ya da altı rakamlı kodları),
- h) Girdi: Ürünün imalatında kullanılan herhangi bir madde, hammadde, parça veya aksamı, ve benzeri,
- ı) Girdilerin kıymeti: Kullanılan menşeli olmayan girdilerin ithalatı esnasındaki gümrük kıymeti veya bunun bilinmemesi ve tespit edilememesi halinde ihracatı gerçekleştiren Taraf ülkedeki girdiler için ödendiği tespit edilebilen ilk fiyatı (menşeli girdilerin kıymetinin tespit edilmesi gerektiği hallerde, bu bent gerekli değişiklikler yapılmak suretiyle uygulanır),
- i) Gümrük idareleri: Türkiye için Ticaret Bakanlığı ile İngiltere için yetkilendirilmiş idareleri,

j) İhracatçı: Menşeli bir eşya ihraç eden veya üreten ve bir menşe beyanı yapan, bir Taraf ülkenin kanun ve yönetmeliklerinde belirtilen şartlara uygun olarak, o Taraf ülkedeki yerleşik kişiyi,

k) İmalat: Montaj dâhil olmak üzere her türlü işçilik veya işlemi,

l) İthalatçı: Menşeli bir eşya ithal eden ve onun için tercihi tarife muamelesi talep eden bir kişiyi,

m) Katma değer: Fabrika çıkış fiyatından, eşyaya dâhil edilen, kümülasyonun uygulanabilir olduğu 5 inci ve 6 ncı maddede belirtilen ülkeler menşeli her bir girdinin gümrük kıymetinin veya bu kıymetin bilinmemesi veya tespit edilememesi halinde ihracatı gerçekleştiren Taraf ülkedeki girdiler için ödendiği doğrulanabilir ilk fiyatın çıkarılması ile bulunan değeri,

n) Menşe beyanı: 19 uncu madde uyarınca menşeli bir eşyanın tanımlanmasını sağlamak amacıyla bir ihracatçı tarafından yapılan beyanı,

o) Menşeli olmayan girdilerin kullanılabilir azami oranı: Ürün üzerinde gerçekleştirilen bir imalatın, ürüne menşe statüsü kazandırmak için yeterli bir işçilik veya işlem olarak değerlendirilebilmesi maksadıyla, menşeli olmayan girdilerin o imalatla kullanılmasına izin verilen azami oranı (bu oran, ürünün fabrika çıkış fiyatının ya da belirli bir fasıl grubu, fasıl, pozisyon veya alt pozisyonda sınıflandırılan kullanılan girdilerin safi ağırlığının belli bir yüzdesi olarak ifade edilebilir),

ö) Sevkiyat: Bir ihracatçıdan bir alıcıya aynı anda gönderilen ya da ihracatçıdan alıcıya sevkinde tek bir sevk evrakı kapsamında yer alan, veya böyle bir evrakın olmaması halinde tek bir fatura kapsamına giren ürünleri,

p) Sınıflandırılmış: Bir ürün veya girdinin Armonize Sistemin belirli bir pozisyon veya alt pozisyonu altında sınıflandırılmasını,

r) Taraf ülkeler: Türkiye ile İngiltere'yi,

s) Ürün: Bilahare başka bir imalatda da kullanılması söz konusu olsa bile, imal edilmiş bir ürünü, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Menşeli Ürün Kavramının Tanımı ve Şartları

Menşe kuralı

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında, aşağıda belirtilen ürünler İngiltere menşeli kabul edilirler:

a) 7 nci maddede belirtildiği şekilde, tamamen İngiltere'de elde edilen ürünler.

b) 8 inci maddede belirtildiği şekilde, İngiltere'de yeterli işçilik veya işlemden geçirilmiş olmaları kaydıyla, tamamen orada elde edilmemiş girdiler ihtiva etmek suretiyle İngiltere'de elde edilen ürünler.

(2) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında, aşağıda belirtilen ürünler Türkiye menşeli kabul edilirler:

a) 7 nci maddede belirtildiği şekilde, tamamen Türkiye'de elde edilen ürünler.

b) 8 inci maddede belirtildiği şekilde, Türkiye'de yeterli işçilik veya işlemden geçirilmiş olmaları kaydıyla, tamamen orada elde edilmemiş girdiler ihtiva etmek suretiyle Türkiye'de elde edilen ürünler.

İngiltere'de kümülasyon

MADDE 5 – (1) 4 üncü maddenin birinci fıkrasına hâlel getirmeksizin, bünyelerine İsviçre (Liechtenstein dâhil), İzlanda, Norveç, Türkiye veya Avrupa Birliği (AB) veya EK-4'te listelenen bir ülke menşeli girdiler dâhil edilmek suretiyle İngiltere'de elde edilen ürünler, İngiltere'de 10 uncu maddede belirtilen işlemlerin ötesinde bir işçilik veya işlemden geçmiş olmaları şartıyla, İngiltere menşeli olarak kabul edilirler. Söz konusu girdilerin yeterli işçilik veya işlemden geçmiş olmaları gerekmez.

(2) 4 üncü maddenin birinci fıkrasına hâlel getirmeksizin ve 50 ila 63 üncü fasıllarda sınıflandırılan ürünler hariç olmak üzere, İzlanda, Norveç veya AB'de gerçekleştirilen işçilik veya işlemler, elde edilen ürünler 10 uncu maddede belirtilen işlemlerin ötesinde İngiltere'de bilahare bir işçilik veya işlemden geçmiş olmaları şartıyla İngiltere'de gerçekleştirilmiş olarak kabul edilirler.

(3) Birinci fıkrada düzenlenen kümülasyon için İngiltere'de gerçekleştirilen işçilik veya işlem 10 uncu maddede belirtilen işlemlerin ötesine geçmez ise, elde edilen ürün yalnızca, İngiltere'de eklenen katma değer, birinci fıkrada belirtilen diğer ülkelerden biri menşeli olup kullanılan girdilerin kıymetini geçmesi halinde, İngiltere menşeli olarak kabul edilir. Eğer bu gerçekleşmez ise, elde edilen ürün, İngiltere'de imalatla kullanılan menşeli girdilerden en yüksek kıymete sahip olan girdinin ait olduğu ülke menşeli olarak kabul edilir.

(4) Birinci fıkrada belirtilen ülkelerden biri menşeli olup, İngiltere'de hiçbir işçilik veya işleme tabi tutulmayan ürünler, bu ülkelerden birine ihraç edilmesi halinde menşelerini korur.

(5) AB açısından, bu maddede düzenlenen kümülasyon;

a) İngiltere, Türkiye ve AB'nin bu maddenin doğru şekilde uygulanmasını sağlayan idari iş birliği düzenlenmelerinin olması,

b) Girdiler ve ürünlerin, bu Yönetmelikteki kurallarla aynı menşe kurallarının uygulanması suretiyle menşe statüsü elde etmiş olması,

c) Kümülasyon uygulamasına dair gerekli düzenlemelerin tamamlandığına ilişkin bildirimlerin, Taraf ülkeler ve AB tarafından yayımlanmış olması,

halinde uygulanabilir.

(6) Beşinci fıkrada düzenlenen hariç olmak üzere, bu maddede düzenlenen kümülasyon;

a) Menşe statüsünün elde edilmesi sürecine dâhil olan ülkeler ile varış ülkesi arasında, GATT 1994'ün XXIV üncü maddesi çerçevesinde bir tercihli ticaret anlaşmasının mevcut olması,

b) Girdiler ve ürünlerin, bu Yönetmelikteki kurallarla aynı menşe kurallarının uygulanması suretiyle menşe statüsü elde etmiş olması,

halinde uygulanabilir.

Türkiye'de kümülasyon

MADDE 6 – (1) 4 üncü maddenin ikinci fıkrasına hâlel getirmeksizin, bünyelerine İngiltere, İsviçre (Liechtenstein dâhil), İzlanda, Norveç veya AB veya EK-4'te listelenen bir ülke menşeli girdiler dâhil edilmek suretiyle Türkiye'de elde edilen ürünler, Türkiye'de 10 uncu maddede belirtilen işlemlerin ötesinde bir işçilik veya işlem den geçmiş olmaları şartıyla, Türkiye menşeli olarak kabul edilirler. Söz konusu girdilerin yeterli işçilik veya işlem den geçmiş olmaları gerekmez.

(2) 4 üncü maddenin birinci fıkrasına hâlel getirmeksizin ve 50 ila 63 üncü fasıllarda sınıflandırılan ürünler hariç olmak üzere, İzlanda, Norveç veya AB'de gerçekleştirilen işçilik veya işlemler, elde edilen ürünler 10 uncu maddede belirtilen işlemlerin ötesinde Türkiye'de bilahare bir işçilik veya işlem den geçmiş olmaları şartıyla Türkiye'de gerçekleştirilmiş olarak kabul edilirler.

(3) Birinci fıkrada düzenlenen kümülasyon için Türkiye'de gerçekleştirilen işçilik veya işlem 10 uncu maddede belirtilen işlemlerin ötesine geçmez ise, elde edilen ürün yalnızca, Türkiye'de eklenen katma değer, birinci fıkrada belirtilen diğer ülkelerden biri menşeli kullanılan girdilerin kıymetini geçmesi halinde, Türkiye menşeli olarak kabul edilir. Eğer bu gerçekleşmez ise, elde edilen ürün, Türkiye'de imalatla kullanılan menşeli girdilerden en yüksek kıymete sahip olan girdinin ait olduğu ülke menşeli olarak kabul edilir.

(4) Birinci fıkrada belirtilen ülkelerden biri menşeli olup, Türkiye'de hiçbir işçilik veya işleme tabi tutulmayan ürünler, bu ülkelerden birine ihraç edilmesi halinde menşelerini korur.

(5) Birinci fıkrada belirtilen AB menşeli girdilerin, Avrupa Birliği ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı arasında tesis edilen Ticaret ve İşbirliği Anlaşması kapsamında AB menşeli olduğunun ispatı, 2006/10895 sayılı Türkiye ile Avrupa Topluluğu Arasında Oluşturulan Gümrük Birliği'nin Uygulanmasına İlişkin Esaslar Hakkında Karar uyarınca, A.TR Dolaşım Belgesi eşliğinde ithal edilen eşya için AB'deki tedarikçisi tarafından düzenlenen ve bir örneği EK-5'te yer alan tedarikçi beyanı ile yapılır.

(6) Beşinci fıkrada düzenlenen hariç olmak üzere, bu maddede düzenlenen kümülasyon;

a) Menşe statüsünün elde edilmesi sürecine dâhil olan ülkeler ile varış ülkesi arasında, GATT 1994'ün XXIV üncü maddesi çerçevesinde bir tercihli ticaret anlaşmasının mevcut olması,

b) Girdiler ve ürünlerin, bu Yönetmelikteki kurallarla aynı menşe kurallarının uygulanması suretiyle menşe statüsü elde etmiş olması,

halinde uygulanabilir.

Tamamen elde edilmiş ürünler

MADDE 7 – (1) Aşağıdaki ürünler, tamamen bir Taraf ülkede elde edilmiş kabul edilirler:

a) Kendi toprağından veya deniz yatağından çıkartılan madencilik ürünleri ve doğal sular.

b) Taraf ülkede hasat edilen veya yetiştirilen su bitkileri dâhil bitkiler ve bitkisel ürünler.

c) Taraf ülkede doğmuş ve yetiştirilmiş canlı hayvanlar.

ç) Taraf ülkede yetiştirilmiş canlı hayvanlardan elde edilen ürünler.

d) Taraf ülkede doğmuş ve yetiştirilmiş hayvanların kesilmesi suretiyle elde edilen ürünler.

e) Taraf ülkede avcılık veya balıkçılıkla elde edilen ürünler.

f) Yumurtalar, larvalar, yavru balıklar veya tırtıllardan Taraf ülkede doğmuş veya yetiştirilmiş balıklar, kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar ve suda yaşayan diğer omurgasızlardan su kültürü ürünleri.

g) Karasular dışındaki denizlerden kendi gemileri ile elde edilen deniz balıkçılığı ürünleri ve diğer ürünler.

ğ) Münhasıran (g) bendinde belirtilen ürünlerden kendi fabrika gemilerinin bordasında üretilen ürünler.

h) Yalnızca hammaddelerin geri kazanılmasına müsait, Taraf ülkede toplanmış kullanılmış maddeler.

ı) Taraf ülkede yapılan imalat işlemleri sonucu ortaya çıkan atık ve hurdalar.

i) Münhasır işletme hakkına sahip olması kaydıyla, kendi karasuları dışında yer alan deniz toprağından veya deniz toprağı altından çıkartılan ürünler.

j) Münhasıran (a) ila (i) bentlerinde tanımlanan ürünlerden Taraf ülkede üretilen eşya.

(2) Birinci fıkranın (g) ve (ğ) bentlerindeki "kendi gemileri" ve "kendi fabrika gemileri" terimleri sırasıyla sadece aşağıdaki gerekliliklerin hepsini karşılayan gemiler ve fabrika gemilerini kapsar:

a) İngiltere veya Türkiye'de kayıtlı olanlar.

b) İngiltere veya Türkiye bayrağı altında seyredenler.

c) Aşağıda belirtilen şartlardan birini karşılayanlar:

1) En az yüzde 50'si İngiltere veya Türkiye vatandaşlarına ait olanlar.

2) Ana ofisi ve asıl işletme merkezi İngiltere’de veya Türkiye’de olan ile en az yüzde 50’si İngiltere’ye veya Türkiye’ye veya bu Taraf ülkelerin kamu tüzel kişileri veya vatandaşlarına ait şirketlere ait olanlar.

Yeterli işçilik veya işlem görmüş ürünler

MADDE 8 – (1) Üçüncü fıkra ve 10 uncu maddeye halel getirmeksizin, bir Taraf ülkede tamamen elde edilmemiş ürünler, bu eşya için EK-2’de yer alan listede belirtilen şartlar yerine getirildiği takdirde yeterli derecede işçilik veya işlem görmüş olarak kabul edilir.

(2) Birinci fıkra uyarınca bir Taraf ülkede menşee kazanan bir ürün, başka bir ürünün imalatında bir girdi olarak kullanılmışsa, imalatında kullanılmış olabilecek menşeli olmayan girdiler dikkate alınmaz.

(3) Birinci fıkra belirtilen şartların karşılanıp karşılanmadığı her bir ürün için tespit edilir. Ancak ilgili kuralda menşeli olmayan girdilerin azami oranının esas alındığı hallerde, Taraf ülkelerin gümrük idareleri ihracatçılara maliyetler ve döviz kurlarındaki dalgalanmaları hesaba katmak üzere, dördüncü fıkra belirtildiği şekilde ortalama esas üzerinden ürünlerin fabrika çıkış fiyatını ve menşeli olmayan girdilerin kıymetini hesaplama yetkisi verebilir.

(4) Üçüncü fıkranın ikinci cümlesinin uygulandığı hallerde, ürünün ortalama fabrika çıkış fiyatı ve kullanılan menşeli olmayan girdilerin ortalama kıymeti sırasıyla, önceki mali yıl boyunca gerçekleştirilen ürünlerin tüm satışlarından fabrika çıkış fiyatlarının toplamı ile ihracatçı Taraf ülke tarafından tanımlandığı üzere önceki mali yıl boyunca veya tüm mali yıl için rakamların üç aydan daha az olmayan daha kısa bir dönem için mevcut olmadığı durumda, ürünlerin imalatında kullanılan menşeli olmayan tüm girdilerin kıymetinin toplamı esas alınarak hesaplanır.

(5) Ortalama esasa göre hesaplamayı tercih eden ihracatçılar, referans mali yılını takip eden yıl boyunca veya uygun olduğu hallerde, referans olarak kullanılan daha kısa süreyi takip eden yıl boyunca bu yöntemi sürekli olarak uygular. Belirli bir mali yıl veya en az üç ay gibi daha kısa bir temsili süre boyunca, bu yöntemin kullanımına neden olan maliyetlerde veya döviz kurlarında dalgalanmaların sona erdiğini kayda geçirmeleri halinde bu yöntemi uygulamayı bırakabilirler.

(6) Dördüncü fıkra atıfta bulunulan ortalamalar, menşeli olmayan girdilerin azami oranına uygunluğun sağlanması amacıyla, sırasıyla fabrika çıkış fiyatı ve menşeli olmayan girdilerin kıymeti olarak kullanılır.

Tolerans kuralı

MADDE 9 – (1) 8 inci maddeye istisna olarak ve ikinci ve üçüncü fıkralara tabi olarak, EK-2’de yer alan listede belirtilen şartlar uyarınca belli bir ürünün imalatında kullanılmaması gereken menşeli olmayan girdiler, ancak toplam kıymetlerinin veya ölçülen safi ağırlıklarının;

a) 16 ncı fasılda sınıflandırılan işlenmiş balıkçılık ürünleri hariç olmak üzere, Armonize Sistemin 2 nci fasıl ile 4 ila 24 üncü fasıllarında sınıflandırılan ürünler için, o ürünün ağırlığının yüzde 15’ini,

b) (a) bendinde yer alanlar haricindeki ürünler için, ürünün fabrika çıkış fiyatının yüzde 15’ini, geçmemesi şartıyla kullanılabilir.

(2) Birinci fıkra, EK-1’in altıncı ve yedinci notlarında belirtilen toleransların uygulandığı 50 ila 63 üncü fasıllarda sınıflandırılan ürünlere uygulanmaz.

(3) Birinci fıkra, EK-2’de yer alan listede yer verilen kurallarda, menşeli olmayan girdiler için belirlenmiş olan azami yüzdelere aşılmasına imkân tanımaz.

(4) Birinci ve ikinci fıkralar, 7 ncı madde uyarınca Taraf ülkede tamamen elde edilmiş ürünlere uygulanmaz. Bununla birlikte, 10 uncu madde ve 11 inci maddenin birinci fıkrası saklı kalmak kaydıyla, bu hükümlerde sağlanan tolerans, EK-2’deki listede yer verilen kuralı, o ürünün imalatında kullanılan girdilerin tamamen elde edilmiş olmasını gerektiren tüm ürünlere de uygulanır.

Yetersiz işçilik veya işlem

MADDE 10 – (1) İkinci fıkra halel getirmeksizin, 8 inci maddede belirtilen koşulların sağlanıp sağlanmadığına bakılmaksızın, aşağıdaki işlemler menşeli ürün statüsü verilmesi için yetersiz işçilik veya işlem olarak kabul edilir:

a) Nakliyat ve depolama süresince eşyanın iyi şartlarda muhafazasını sağlamaya yönelik koruyucu işlemler.

b) Ambalaj ayırma ve birleştirme.

c) Yıkama, temizleme, toz, oksit, yağ, boya veya diğer tabakalardan arındırma.

ç) Dokumaya elverişli maddeleri ütölme veya presleme.

d) Basit boyama ve cilalama işlemleri.

e) Pirinci kabuklarından ayırma ve kısmi veya tam öğütme; tahıl ve pirinci parlatma ve perdahlama.

f) Şeker renklendirme veya tatlandırma veya şeker topraklarını biçimlendirme işlemleri ile kristal şekeri kısmi veya tam öğütme.

g) Meyvelerin, kuruyemişlerin ve sebzelerin kabuklarını soyma, zarlarını ayıklama, çekirdeklerini çıkarma.

ğ) Keskinleştirme, basit bileme veya basit kesme.

h) Eleme, kalburdan geçirme, sıraya koyma, tasnifleme, kalibrasyon, eşleştirme (maddelerden setler oluşturma dâhil).

ı) Basit şişeleme, tenekeye veya beherlere koyma, torbalama, sandıklama, kutulama, karton veya tahta üzerine yerleştirme ve tüm diğer basit paketleme işlemleri.

i) Ürün veya paketler üzerine marka, etiket, logo ve diğer benzeri ayırtedici işaretleri yapıştırma veya basma işlemleri.

j) Farklı türde olmalarına bakılmaksızın ürünlerin basit şekilde karıştırılması.

k) Şekerin diğer herhangi bir girdi ile karıştırılması.

l) Ürünlerin basit şekilde sulandırılması, seyreltilmesi, suyunun alınması veya denşirilmesi.

m) Tam bir eşya oluşturmak üzere eşya parçalarının basit montajı veya ürünlerin parçalarına ayrılması.

n) Hayvan kesimi.

o) (a) ila (n) bentlerinde belirtilen işlemlerden iki veya daha fazlasının bir arada yapılması.

(2) Belirli bir ürüne uygulanan işçilik veya işlemin birinci fıkra çerçevesinde yetersiz kabul edilip edilmeyeceğine karar verilirken, ihracatçı Taraf ülkede gerçekleştirilen işlemlerin tümü bir arada mütalaa edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Nitelendirme Birimi, Setler ve Etkisiz Unsurlar

Nitelendirme birimi

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasında nitelendirme birimi, Armonize Sistem nomanklatürünü kullanarak sınıflandırma yapılırken temel birim olarak kabul edilen belirli bir üründür. Buna göre;

a) Muhtelif maddelerin montajı veya gruplandırılmasından oluşan bir ürün, Armonize Sistemde tek bir pozisyonda sınıflandırıldığında, bu ürünün tümü, nitelendirme birimini oluşturur.

b) Bir sevkiyat, Armonize Sistemde aynı pozisyon içinde sınıflandırılan belli sayıda aynı üründen oluşuyorsa, her bir ürün bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanışı sırasında münferiden değerlendirilir.

(2) Armonize Sistemin (5) sayılı Genel Kuralı çerçevesinde ambalaj, sınıflandırma açısından ürüne dâhil ediliyorsa, menşe tespiti açısından da dâhil edilir.

(3) Bir teçhizat, makine, alet veya araç parçası beraberinde teslim edilen normal bir teçhizatın bölümü durumundaki ve fabrika çıkış fiyatına dâhil edilmiş bulunan aksesuarlar, yedek parçalar ve aksam; söz konusu teçhizat, makine, alet veya araç içinde mütalaa edilir.

Setler

MADDE 12 – (1) Armonize Sistemin (3) sayılı Genel Kuralında tanımlanan setler, tüm bileşenleri menşeli olduğunda menşeli olarak kabul edilir. Ancak, bir set menşeli ve menşeli olmayan ürünlerden oluştuğunda, menşeli olmayan ürünlerin kıymeti, setin fabrika çıkış fiyatının yüzde 15'ini aşmıyorsa, set bir bütün olarak menşeli olarak kabul edilir.

Etkisiz unsurlar

MADDE 13 – (1) Bir ürünün menşeli bir ürün olup olmadığını belirlemek için, imalatında kullanılabilecek;

a) Enerji ve yakıt,

b) Tesis ve teçhizat,

c) Makine ve aletler,

ç) Ürünün nihai bileşimine girmeyen ve girmesi amaçlanmayan herhangi bir eşyanın,

menşei dikkate alınmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ülkesel Gereklilikler

Ülkesellik ilkesi

MADDE 14 – (1) İkinci bölümde yer alan menşe statüsü kazanılmasına ilişkin koşullar, ilgili Taraf ülkede kesintisiz olarak yerine getirilir.

(2) İngiltere'den veya Türkiye'den başka bir ülkeye ihraç edilmiş olan menşeli ürünlerin, geri gelmesi halinde, aşağıdaki hususlar gümrük idarelerini tatmin edecek şekilde ispat edilmediği takdirde, menşeli olmadığı kabul edilir:

a) Geri gelen ürünlerin, ihraç edilmiş ürünler ile aynı olduğu.

b) Söz konusu ülkede bulunma veya ihraç edilme süresi içerisinde, iyi koşullarda muhafaza edilmeleri için gerekli olanların ötesinde herhangi bir işleme tabi tutulmadığı.

(3) İkinci bölümde belirlenen kurallar uyarınca kazanılan menşe statüsü, ihracatçı Taraf ülkeden ihraç edilen ve daha sonra yeniden ithal edilen girdiler üzerinde, ihracatçı Taraf ülke dışında yapılan işçilik veya işlem, aşağıdaki koşulların sağlanması halinde etkilenmeyecektir:

a) Söz konusu girdilerin tamamen ihracatçı Taraf ülkede elde edildiği veya ihraç edilmelerinden önce 10 uncu maddede belirtilen işlemlerin ötesinde bir işçilik veya işlem, geçtiği.

b) (a) bendindeki durum;

1) Yeniden ithal edilen ürünlerin, ihraç edilen girdilerin işçilik veya işlem, geçirilmesi ile elde edildiği,

2) Bu maddenin uygulanması ile ihracatçı Taraf ülke dışında kazanılan toplam katma değer, menşe statüsü talebine konu nihai ürünün fabrika çıkış fiyatının yüzde 10 unu aşmadığı, hususlarında gümrük idarelerinin tatmin edilmesi ile kanıtlanır.

(4) Üçüncü fıkranın amaçları açısından, ikinci bölümde düzenlenen menşe statüsünün kazanılması için gerekli koşullar, ihracatçı Taraf ülke dışında yapılan işçilik ve işlemlere uygulanamaz. Bununla birlikte, nihai ürünün menşe

statüsünün belirlenmesinde, ürüne dâhil edilen menşeli olmayan her girdi için EK-2'deki listede belirlenen bir azami kıymet bulunduğu durumda, bu madde hükümlerinin uygulanmasıyla, ihracatçı Taraf ülke dışında kazanılmış katma değerle birlikte dikkate alındığında, ihracatçı Taraf ülkede ürüne dâhil edilen menşeli olmayan girdilerin toplam kıymeti, belirlenen yüzdeyi aşmayacaktır.

(5) Üçüncü ve dördüncü fıkra hükümlerinin uygulanması amacıyla, "toplam katma değer", orada dâhil edilen girdilerin kıymetlerini de içerecek şekilde, ihracatı gerçekleştiren Taraf ülke dışında oluşan tüm maliyetler, anlamına gelmektedir.

(6) Üçüncü ve dördüncü fıkra hükümleri, EK-2'deki listede düzenlenen koşulları yerine getirmeyen veya sadece 9 uncu maddede yer alan genel tolerans kuralının uygulanması ile yeterli işçilik veya işlemden geçmiş olduğu kabul edilen ürünler için uygulanmaz.

(7) Bu madde hükümlerinin kapsadığı türde ve ihracatı gerçekleştiren Taraf ülke dışında yapılan herhangi bir işçilik veya işlem, hariçte işleme veya benzeri düzenlemeler vasıtasıyla yürütülür.

Değiştirilmeme-doğrudan nakliyat

MADDE 15 – (1) Anlaşma hükümlerinde sağlanan tercihlî tarife sadece bu Yönetmeliğin gerekliliklerini karşılayan ve İngiltere'ye veya Türkiye'ye ithal edileceği beyan edilen ürünlere, bu ürünlerin ihracatçı Taraf ülkeden ihraç edilenlerle aynı olması kaydıyla uygulanır. Bu ürünlerin değiştirilmemiş, herhangi bir şekilde dönüştürülmemiş veya iyi koşullarda muhafaza edilmelerine yönelik işlemler ya işaret ve etiket yapıştırılması veya mühür basılması ya da ithalatçı Taraf ülkenin belli iç gerekliliklerine uygunluğunu temin etmek üzere, dâhili kullanımı için beyanda bulunulmadan önce transit ülke veya ülkelerindeki veya sevkiyatın bölündüğü ülke veya ülkelerdeki gümrük gözetimi altında gerçekleştirilen belgelendirme işlemleri haricinde bir işlemden geçirilmemiş olması gerekir.

(2) Ürünler veya sevkiyatlar, üçüncü transit ülkesi veya ülkelerinde gümrük gözetimi altında olmaları koşuluyla depolanabilir.

(3) Bu Yönetmeliğin altıncı bölümüne hâle getirmeksizin, sevkiyatlar üçüncü transit ülkesi veya ülkelerinde gümrük gözetimi altında olmaları koşuluyla bölünebilir.

(4) İthalatçı Taraf ülke, şüphe halinde ithalatçıdan veya temsilcisinden, bu maddeye uygunluğun kanıtlanmasını sağlamak üzere, her tür yazılı kanıt olarak ve özellikle;

a) Konşimento gibi yükleniciye ait taşımacılık belgeleri,

b) Ambalaj işaret veya numaralarına dayanan gerçek veya somut kanıtlar,

c) Transit ülkesi veya ülkelerinin veya sevkiyatın bölündüğü ülke veya ülkelerin gümrük idarelerince eşyanın değiştirilmediğine dair düzenlenen bir belge veya eşyanın transit ülkesi veya ülkelerinde veya sevkiyatın bölündüğü ülke veya ülkelerde gümrük gözetiminde kaldığını gösteren diğer tüm belgeler,

ç) Eşyanın kendisiyle ilgili her tür kanıt,

şeklinde verilebilecek tüm uygun belgelerin ibrazını her an talep edebilir.

Sergiler

MADDE 16 – (1) 5 inci ve 6 ncı maddede belirtilen ve kümülasyonun uygulanabilir olduğu ülkeler dışında, bir başka ülkeye sergilenmek üzere gönderilen ve sergiden sonra bir Taraf ülkeye ithal edilmek üzere satılan menşeli ürünler, aşağıdaki durumlar hakkında gümrük idarelerinin tatmin edilmesi kaydıyla, ithalatta Anlaşma hükümlerinden yararlanır:

a) Bir ihracatçının bu ürünleri İngiltere'den veya Türkiye'den serginin yapıldığı ülkeye nakletmesi ve orada sergilemesi.

b) Ürünlerin bu ihracatçı tarafından İngiltere'deki veya Türkiye'deki bir kişiye satılması veya o kişinin tasarrufuna verilmesi.

c) Ürünlerin sergi süresi içinde veya sergiden hemen sonra, sergilenmek üzere gönderildikleri durumda sevk edilmesi.

ç) Ürünlerin sergilenmek üzere gönderildikleri andan itibaren, bu sergide teşhir edilmek dışında başka bir amaçla kullanılmaması.

(2) Bu Yönetmeliğin altıncı bölümü uyarınca bir menşe beyanı hazırlanır veya düzenlenir ve ithalatı gerçekleştiren Taraf ülkenin gümrük idarelerine normal şartlarda ibraz edilir. Serginin adı ve adresi bu belgede gösterilir. Gerektiğinde, ürünlerin sergilendikleri koşullara dair ek kanıtlayıcı belgeler istenebilir.

(3) Birinci fıkra, özel amaçla yabancı ürün satmak üzere kurulmuş işyeri veya mağazalarda düzenlenmemiş olan, süresi zarfında eşyanın gümrük denetimi altında kaldığı her türlü ticaret, sanayi, tarım ve el sanatları sergi, fuar veya benzeri umumi gösterilere uygulanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Geri Ödeme veya Muafiyet

Gümrük vergilerinde geri ödeme veya muafiyet

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmeliğin altıncı bölümü çerçevesinde menşe beyanı düzenlenen veya hazırlanan, bir Taraf ülke menşeli, 50 ila 63 üncü fasıllarda sınıflandırılan ürünlerin imalatında kullanılan menşeli olmayan girdiler,

ihracatçı Taraf ülkede her ne türde olursa olsun gümrük vergilerinin geri ödenmesine veya bunlardan muafiyete tabi değildir.

(2) Birinci fıkradaki yasak, ihracatı gerçekleştiren Taraf ülkede imalatla kullanılan girdilere uygulanabilen gümrük vergisi veya eş etkili vergilerin kısmen veya tamamen iadesi veya kaldırılması veya ödenmemesi yönündeki her türlü düzenlemeye; ürünlerin söz konusu girdilerden elde edilip ihraç edildiği ve dâhilde kullanım için alıkonmadığı hallerde ve bu tür iade veya ödemelerin fiilen veya açıkça geçerli olduğu durumlarda uygulanır.

(3) Bir menşe beyanı kapsamındaki ürünlerin ihracatçısı, söz konusu ürünlerin imalatında kullanılan menşeli olmayan girdiler için geri ödeme yapılmadığını ve bu girdilere uygulanabilen tüm gümrük vergileri veya eş etkili vergilerin fiilen ödendiğini ispat eden tüm uygun belgeleri gümrük idarelerinin talebi üzerine herhangi bir zamanda ibraz etmeye hazırlıklı olur.

(4) Birinci fıkradaki yasak, Taraf ülkeler arasında 5 inci maddenin birinci ve ikinci fıkraları veya 6 ncı maddenin birinci fıkrası kapsamındaki menşe kümülasyonunun uygulanmasıyla menşe statüsü kazanan ürünlerin ticaretine uygulanmaz.

ALTINCI BÖLÜM

Menşe İşlemleri

Tercihli tarife talebi

MADDE 18 – (1) Türkiye veya İngiltere, bu Yönetmeliğin gerekliliklerini karşılayan menşeli eşyanın, ithalatçı tarafından 19 uncu maddenin gerekliliklerini karşılayan bir menşe beyanına dayanarak yapılan tercihli tarife talebini esas almak suretiyle, bu Yönetmelik uyarınca tercihli tarifeden yararlanmasını sağlar.

(2) İthalatçı ülke, bu Yönetmeliğin herhangi bir gerekliliğini yerine getiremeyen bir ithalatçı, ihracatçı veya Taraf ülkenin tercihli tarife talebini reddedebilir.

Menşe beyanı

MADDE 19 – (1) Bir menşe beyanı;

a) İthal edilen eşyanın Anlaşma çerçevesinde tercihli tarife için gerekli koşulları karşıladığını açıkça beyan eden ihracatçının kendisi tarafından, EK-3'te belirlenen biçimde yazılı olarak yapılır.

b) Söz konusu eşyayı yeterli ayrıntıda açıklayacak şekilde tanımlayan bir fatura, teslimat notu veya başka bir ticari belge üzerine yapılabilir veya bunlara eklenebilir.

(2) Menşe beyanı, ihracatçı tarafından elektronik ortamda düzenlenebilir. Bu hallerde, düzenleyen kişinin açık bir şekilde yazılı olması ve şekil ile içeriğinin EK-3'te yer verilen örneğe uygun olması koşuluyla;

a) İhracatçı tarafından kağıt ortamında ıslak imza atılmak suretiyle düzenlenmesini müteakip elektronik ortama aktarılarak ithalatçıya gönderilen beyanın,

b) İhracatçının kendi el yazısı ile atacağı orijinal imzasının imajını taşıyan veya elektronik olarak imzalanan, herhangi bir imza imajı içermeyen beyanın, yer aldığı fatura, teslimat notu veya ticari belgenin aslı veya elektronik ortama aktarılarak ithalatçıya gönderilen nüshasının, yazıcıdan alınan çıktısı kabul edilir.

(3) Türkiye'den yapılan ihracat işlemlerinde, sonradan kontrole tabi tutulması halinde süreci kolaylaştırmak amacıyla, menşe beyanı metninin sonuna ihracatın gerçekleştirildiği gümrük idaresinin adı "Customs Office of Export - ..." şeklinde ilave edilir.

(4) Türkiye'de düzenlenen menşe beyanları ihracatçının kendi el yazısı ile atacağı orijinal imzasını taşır. Ancak onaylanmış ihracatçıdan, kendi adıyla hazırlanmış menşe beyanını kendi el yazısıyla imzalanmış addedilerek tüm sorumluluğu üzerine aldığına dair yazılı bir taahhünameyi ilgili gümrük idaresine vermiş olması koşuluyla, böyle bir beyanı imzalama şartı aranmaz.

Menşe beyanının geçerliliği

MADDE 20 – (1) Türkiye veya İngiltere, bir menşe beyanının, yapıldığı tarihten itibaren on iki ay veya ithalatçı ülkede tanınan daha uzun bir süre için geçerli olmasını sağlar. İthalatçı ülkenin gümrük idaresinden bu geçerlilik süresi içerisinde tercihli tarife talebinde bulunabilir.

(2) Türkiye veya İngiltere, bir menşe beyanının;

a) Menşeli eşyanın bir ülkeye tek bir sevkiyatı için veya,

b) Menşeli aynı eşyanın birden fazla sevkiyatı için, on iki ayı geçmemek kaydıyla menşe beyanında belirtilen süre dâhilinde,

kullanılmasına imkan tanır.

(3) İthalatçı ülke, kendi yasa ve yönetmeliklerine uygun olarak geçerlilik süresinden sonra gümrük idaresine sunulan bir menşe beyanını tercihli tarife amacıyla kabul edebilir.

(4) Armonize Sistemin XV ila XXI inci başlıkları altında sınıflandırılan, Armonize Sistemin 2(a) sayılı Genel Kuralı çerçevesinde birleştirilmemiş veya demonte olan ürünler, parçalar halinde ithal edilirse, ithalatçının talebi üzerine ve ithalatçı ülkenin gümrük idaresi tarafından belirlenen gerekliliklere uygun olarak, bu tür ürünler için tek bir menşe beyanı kullanılabilir.

Menşe beyanı gerekliliğinden muafiyet

MADDE 21 – (1) Anlaşma kapsamında Türkiye’ye ithal edilen ürünlerin toplam kıymetinin küçük paketler için 500 Euro’yu veya yolcunun zati eşyasını oluşturan ürünler için 1200 Euro’yu aşmadığı hallerde, menşe beyanı ibraz edilmesi gerekmez.

(2) Birinci fıkra kapsamında gerçekleştirilen bir ithalat işleminin, bu Yönetmeliğin menşe beyanları ile ilgili gerekliliklerinden kaçınmak amacıyla gerçekleştirilmiş olduğunun tespit edildiği hallerde, birinci fıkra hükümleri uygulanmaz.

Tercihli tarifenin sonradan talep edilmesi

MADDE 22 – (1) Türkiye veya İngiltere, kendi yasa ve yönetmelikleri ile uyumlu olarak, eşyanın ithal edildiğinde menşeli olarak nitelendirildiği, ancak ithalatçının ithalat esnasında bir menşe beyanının bulunmadığı hallerde, eşyanın ithalatçısının ithalat tarihinden itibaren en geç iki yıl içerisinde, eşyanın tercihli tarife tabi tutulmaması sonucunda ödenen vergilerin iade edilmesi için başvuruda bulunmasına imkân tanır.

Haksız tercihli tarife talepleri

MADDE 23 – (1) Türkiye veya İngiltere;

a) Menşe beyanını düzenleyen ve beyanın doğru olmayan bilgiler içerdiğinin farkında olan veya buna inanmak için nedenleri olan ihracatçının, menşe beyanının eşlik ettiği tüm eşyanın menşe statüsünü etkileyen her tür değişikliği ithalatçıya yazılı olarak derhal bildirmek zorunda olmasını,

b) İthal ettiği ve tercihli tarife uygulanan bir eşyaya ilişkin menşe beyanının doğru olmayan bilgiler içerdiğinin farkında olan veya buna inanmak için nedenleri olan bir ithalatçının, o eşyanın menşe statüsünü etkileyen her tür değişikliği ithalatçı ülkenin gümrük idaresine yazılı olarak derhal bildirmesini ve borçlu olduğu tüm vergileri ödemesini, temin eder.

(2) Türkiye veya İngiltere, kendi gümrük idaresini, bir menşe beyanına ilişkin ceza vermeyi değerlendirdiği hallerde, birinci fıkra uyarınca kendiliğinden yapılan bir bildirim önemli bir hafifletici unsur olarak değerlendirmeye teşvik eder. Bildirimin kendisi tarafından yapıldığı hallerde, ithalatçı hatayı düzeltir ve borçlu olduğu tüm vergileri geri öder.

Farklılıklar

MADDE 24 – (1) Türkiye veya İngiltere, belgelerin ibraz edilen eşyaya ait olduğu kesin ise, menşe beyanında yer alan ifadeler ile eşyanın ithalat işlemleri için gümrük idaresine ibraz edilen belgelerde yer alan ifadeler arasında küçük farklılıkların tespit edilmesinin menşe beyanını geçersiz ve hükümsüz kılmasını temin eder.

(2) Türkiye veya İngiltere, menşe beyanındaki yazım hataları gibi açıkça belirgin hatalardan dolayı, bu hatalar menşe beyanında yer alan ifadelerin doğruluğu ile ilgili şüphe yaratmıyorsa, menşe beyanının reddedilmemesini temin eder.

(3) Türkiye veya İngiltere, kendi ülkesine ithal edilen eşyaya ilişkin menşe beyanının okunaksız veya görünürde kusurlu olması halinde ithalatçıya, düzeltilmiş menşe beyanının bir kopyasını ithalatçı ülkenin gümrük idaresine otuz gün içerisinde ibraz etme imkânı tanır.

(4) İthalatçı ülkenin gümrük idaresi, tercihli tarife uygulanmasını sadece fatura veya diğer ticari belgenin üçüncü bir ülkede düzenlenmiş olması nedeniyle reddetmez.

Kayıt tutma yükümlülüğü

MADDE 25 – (1) İhracatçı ülke, menşe beyanını düzenlemiş bir ihracatçının, menşe beyanının düzenlenmesinden sonraki üç yıl boyunca veya ihracatçı ülkenin belirleyeceği daha uzun bir süre için, talep üzerine;

a) Menşe beyanının bir kopyasını,

b) Menşe beyanının eşyanın menşeli olduğu iddiasını kanıtlayan, imalatçılar veya tedarikçilerden alınan tüm destekleyici belgeleri ve yazılı beyanlarını, muhafaza etmesini ve ibrazını isteyebilir.

(2) Türkiye veya İngiltere, bir ihracatçı imalatçı ya da tedarikçinin yazılı bir beyanı üzerine bir menşe beyanını esas almakta ise, o imalatçı ya da tedarikçinin birinci fıkrayla uyumlu olarak kayıt tutmakla yükümlü olduğunu kabul eder.

(3) İthalatçı ülke, tercihli tarife tanınan bir ithalatçının, menşe beyanının bir kopyası da dâhil olmak üzere, ithalat tarihinden sonraki üç yıl boyunca veya bu ülkenin belirleyeceği daha uzun bir süre boyunca eşyanın ithalatına ilişkin belgeleri muhafaza etmesini isteyebilir.

(4) Türkiye veya İngiltere, kendi yasa ve yönetmeliklerine uygun olarak, kendi ülkesindeki ithalatçılar, ihracatçılar, imalatçılar ve tedarikçilerin belgeleri veya kayıtları, bu belgelerin veya kayıtların erişilebilir ve basılabilir olması koşuluyla, her türlü ortamda tutmasına izin verir.

(5) Türkiye veya İngiltere, bu madde uyarınca kayıtları veya belgeleri tutmakla yükümlü olan, eşyanın ithalatçısı, ihracatçısı, imalatçısı veya tedarikçisi, söz konusu kayıt veya belgeleri bu Yönetmeliğe uygun olarak tutamaz veya bu kayıtlara veya belgelere erişimi reddederse sonradan kontrole konu bir eşyaya tercihli tarifeyi reddedebilir.

Sonradan kontrol

MADDE 26 – (1) Türkiye ve İngiltere, bu Yönetmeliğin düzgün şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla, eşyanın bu Yönetmelik çerçevesinde menşeli olup olmadığını doğrulamak ve bu Yönetmelik kapsamındaki tercihli tarife taleplerinin gerçekliğinden emin olmak amacıyla gümrük idareleri aracılığıyla birbirlerine yardımcı olur.

(2) Türkiye veya İngiltere'nin bir eşyanın menşeli olduğuna veya bu Yönetmeliğin diğer tüm gerekliliklerinin karşılanıp karşılanmadığına ilişkin kontrol talebi; ithalatçı ülkenin gümrük idaresi tarafından uygulanan, rastgele seçim de dâhil, risk değerlendirme yöntemlerini esas alır veya ithalatçı ülkenin eşyanın menşeli olup olmadığına veya bu Yönetmeliğin diğer tüm gerekliliklerinin karşılanıp karşılanmadığına ilişkin makul şüpheleri olduğu hallerde yapılır.

(3) İthalatçı ülkenin gümrük idaresi, bir eşyanın menşeli olup olmadığını, ihracatçı ülkenin gümrük idaresinin bir eşyanın menşeli olup olmadığına dair bir kontrol gerçekleştirmesini yazılı olarak talep etmek suretiyle kontrol edebilir.

(4) İthalatçı ülkenin gümrük idaresi bir sonradan kontrol talebinde bulunduğunda, ihracatçı ülkenin gümrük idaresine;

- a) Talepte bulunan gümrük idaresinin adını,
- b) Kontrolü yapılacak ihracatçı, imalatçı veya tedarikçinin adını,
- c) Kontrolün konusu ve kapsamını,
- ç) Menşe beyanının bir kopyası ile varsa her tür destekleyici belgeyi, temin eder.

(5) Uygun olan hallerde, ithalatçı ülkenin gümrük idaresi bir sonradan kontrolün parçası olarak ihracatçı ülkenin gümrük idaresinden belirli bilgi ve belgeler talep edebilir.

(6) Sonradan kontrolün yapılması talebi ithalatçı ülkenin gümrük idaresince ihracatçı ülkenin gümrük idaresine sertifikalı veya kayıtlı posta veya o gümrük idaresince alındığını teyit eden diğer her tür yöntemle yapılır.

(7) İhracatçı ülkenin gümrük idaresi ithalatçı ülkenin gümrük idaresine, yazılı talebin alındığı tarihten itibaren kırk beş gün veya taraflar arasında kararlaştırılan başka bir süre içinde bu talebin alındığına dair (şüpheyi önlemek için elektronik posta ile gönderilebilecek) yazılı bir onay verir.

(8) Altıncı fıkrada belirtilen talebin ardından, ihracatçı ülkenin gümrük idaresi sonradan kontrolü gerçekleştirir. Bu amaçla gümrük idaresi, kendi yasa ve yönetmeliklerine uygun olarak;

- a) Belge talep edebilir.
- b) Her tür kanıt isteyebilir.
- c) 25 inci maddenin birinci ve ikinci fıkralarında atıf yapılan kayıtları incelemek ve eşyanın imalatında kullanılan tesisleri gözlemek için bir ihracatçı veya imalatçı veya tedarikçinin tesislerini ziyaret edebilir.

(9) Türkiye veya İngiltere, bir ihracatçının bir imalatçı veya tedarikçiden gelen yazılı bir beyana dayanan bir menşe beyanını esas alması halinde bu ihracatçının, bu imalatçının veya tedarikçinin ihracatçı ülkenin gümrük idaresine talep üzerine doğrudan belge veya bilgi vermesini ayarlayabilmesine imkân tanır.

(10) On birinci fıkra çerçevesinde gerçekleştirilen bir sonradan kontrolün sonuçları beklenirken ithalatçı ülke, vergilerin ödenmesi veya kefalet, depozito ya da yasa ve yönetmeliklerinde düzenlenen diğer yöntemlere uygun bir teminatın ödenmesi koşuluyla, eşyanın ithalatçıya teslimine izin verir. Kontrol sonucunda, ithalatçı ülke eşyanın menşeli olduğuna kanaat getirir ise eşyaya tercihli tarife uygular ve fazladan ödenen tüm vergileri iade eder veya söz konusu teminat ödenmeyen diğer yükümlülükleri de kapsamadığı sürece, tüm teminatı çözer.

(11) İhracatçı ülkenin gümrük idaresi, mümkün olan en kısa sürede ve her halükârda sonradan kontrol için yazılı talebin alınmasından itibaren on ay içerisinde kontrolü tamamlar ve kontrol kapsamında;

a) İthalatçı ülkenin gümrük idaresine sertifikalı veya kayıtlı posta veya o gümrük idaresince alındığını teyit eden diğer her tür yöntemle, eşyanın menşeli olup olmadığını karara bağlayan ve aşağıdaki bilgileri içeren yazılı bir rapor gönderir:

- 1) Kontrolün sonuçları.
- 2) Kontrole konu eşyanın tanımı ve menşe kuralının uygulanması ile ilgili tarife sınıflandırması.
- 3) Eşyanın menşe statüsüne ilişkin gerekçeyi desteklemek için eşyanın yeterli bir tanımı ve açıklaması.
- 4) Kontrolün yürütülme şekline ilişkin bilgi.
- 5) Uygun olan hallerde, destekleyici belgeler.
- b) Yasa ile yönetmeliklerine tabi olarak, menşe kontrol sonucunu ihracatçıya bildirir.

(12) Sonradan kontrolün tamamlanacağı süre, ilgili gümrük idarelerinin karşılıklı mutabakatıyla uzatılabilir.

(13) Sonradan kontrolün ithalatçı, ihracatçı, üretici veya tedarikçinin bu Yönetmeliğin herhangi bir gerekliliğini yerine getirmediğini ortaya koyduğu hallerde, ithalatçı ülke eşyaya tercihli tarifeyi reddedebilir.

(14) Sonradan kontrol sonucunun bu Yönetmeliğe uygun olarak bildirilmediği hallerde, ithalatçı ülkenin gümrük idaresi, makul şüphe olması veya eşyanın menşeli olup olmadığının tespit edilmemesi durumunda eşyaya tercihli tarifeyi reddedebilir.

(15) Türkiye veya İngiltere, bu maddenin uygulanmasıyla hakkında menşe konusunda bir hükme varılan herkese, esasen kendi gümrük idaresi tarafından eşyanın menşesine dair verilen hükümlerin gözden geçirilmesi ve temyizine ilişkin olarak kendi ülkesindeki ithalatçılara sağladığı aynı hakları tanır.

(16) Türkiye veya İngiltere, aralarında, bu maddede düzenlenen kontrol işlemlerine ilişkin olarak ya da bir eşyanın menşeli olarak kabul edilip edilemeyeceğinin tespitinde menşe kurallarının yorumlanmasında farklılıklar olması, bu farklılıkların kontrolü talep eden gümrük idaresi ile kontrolü gerçekleştiren gümrük idaresi arasında danışmalarda bulunulması suretiyle çözülememesi ve ithalatçı ülkenin gümrük idaresinin, ihracatçı ülkenin gümrük idaresince gönderilen yazılı raporun aksine bir menşe tespitinde bulunmak istemesi halinde, ithalatçı ülkenin gümrük idaresi ihracatçı ülkenin gümrük idaresine yazılı raporun alınmasından itibaren altmış gün içerisinde bildirimde bulunur.

(17) Türkiye veya İngiltere'nin talebi üzerine, Türkiye veya İngiltere bu farklılıkları çözmek üzere on altıncı fıkra atıfta bulunulan bildirimin tarihinden itibaren doksan gün içerisinde danışmalarda bulunur ve sonuçlandırır. Danışmaları sonuçlandırma süresi, Türkiye ve İngiltere'nin karşılıklı yazılı mutabakatıyla olay bazında uzatılabilir. İthalatçı ülkenin gümrük idaresi bu danışmaların sonuçlanmasının ardından kendi menşe tespitini yapabilir.

(18) Her durumda, ithalatçı ile ithalatçı ülkenin gümrük idaresi arasındaki farklılıkların halli ithalatçı ülkenin hukukuna tabidir.

Muhasebesel ayırım

MADDE 27 – (1) Bir ürünün işçilik ve işleminde, aynı ve birbirleri yerine geçebilen menşeli ve menşeli olmayan girdiler kullanılıyorsa, ticaret erbabı, muhasebesel ayırım yöntemini kullanarak girdileri ayrı stoklarda tutmadan girdilerin yönetimini sağlayabilir.

(2) Ticaret erbabı, muhasebesel ayırım yöntemini kullanarak, ürünleri ayrı stoklarda tutmadan 1701 pozisyonunun aynı ve birbirleri yerine geçebilen menşeli ve menşeli olmayan girdilerin yönetimini sağlayabilir.

(3) Türkiye ve İngiltere, muhasebe ayırımının uygulanmasının gümrük idarelerinin ön iznine tabi olmasını talep edebilir. Gümrük idareleri izni, uygun görebileceği her türlü koşula bağlı olarak verebilir ve iznin kullanımını izler. Gümrük idareleri, her ne suretle olursa olsun, yararlananın izni herhangi bir şekilde uygunsuz kullandığı veya bu Yönetmelikte belirlenen diğer herhangi bir koşulu yerine getirmediği durumlarda, izni geri alabilir. Muhasebesel ayırımın kullanılması yoluyla, herhangi bir zamanda, stoklar fiziki ayırma tabi tutulduğunda elde edilecek olandan, daha fazla ürünün “ihracatçı ülke menşeli” olarak kabul edilemeyeceği sağlanır. Bu yöntem, ürünlerin imal edildiği ihracatçı ülkede geçerli olan genel muhasebe ilkelerine göre uygulanır ve uygulamanın kaydı tutulur.

(4) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen yöntemden yararlanan kişi, ihracatçı ülke menşeli kabul edilebilecek ürün miktarı için menşe beyanı düzenleyebilir veya başvurusunda bulunabilir. Gümrük idarelerinin talebi üzerine, yararlanan kişi, stoklarının nasıl işletildiğine dair bir bildirimde bulunur.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Cezalar

MADDE 28 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı fiiller hakkında, 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu, 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ile ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Sevk halinde veya antrepodaki eşyaya ilişkin geçici hükümler

MADDE 29 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine uygun olan ve 1/1/2021 tarihinde ihracatçı ülkeden ithalatçı ülkeye sevk halinde olan ya da ithalatçı ülkede ithalat vergileri ödenmeksizin gümrük kontrolü altında olan eşyaya, ithalatçı Taraf ülkenin gümrük idaresine söz konusu tarihten itibaren on iki ay içinde 18 inci maddede atıfta bulunulan tercihli tarife talebinde bulunulması kaydıyla, Anlaşma hükümleri tatbik edilebilir.

Yürürlük

MADDE 30 – (1) Bu Yönetmelik 1/1/2021 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 31 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız.](#)